

ΝΙΤΑ ΠΡΟΟΥΖ

«Γράφουμε προκειμένου να κατανοήσουμε τον κόσμο»

Η συγγραφέας του δημοφιλέστου μυθιστορήματος «Η καμαριέρα», το οποίο έλαβε τα εύσημα ακόμη και από τον Στίβεν Κινγκ και αναμένεται να γίνει ταινία, μοιράζεται μαζί μας τα μυστικά της τέχνης της.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Πραγματικά feelgood ανάγνωσμα, παρόλο που επικεντρώνεται στην ιστορία εξιχνίασης ενός φόνου, το μυθιστόρημα «Η καμαριέρα», το ντεμπούτο της κααναδής συγγραφέως Νίτα Πρόουζ (κυκλοφόρησε πριν από λίγες ημέρες στα ελληνικά από τις εκδόσεις Μεταίχμιο), έχει μπει στις λίστες με τα ευπώλητα όπου και αν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα. Η πλοκή του έχει ως εξής: Η εμμονική με την τάξη και την καθαριότητα Μόλι δουλεύει ως καμαριέρα σε ένα πεντάστερο ξενοδοχείο. Όταν μια μέρα θα βρει έναν πλούσιο άνδρα νεκρό στη σουίτα του, η Αστυνομία θα τη θεωρήσει ύποπτη για τον φόνο του. Θα καταφέρει η νεαρή γυναίκα να αποκαλύψει τον πραγματικό ένοχο προτού να είναι αργά; Ο Στίβεν Κινγκ, πάντως, που θα μπορούσαμε να πούμε ότι δικαιούται να έχει άποψη, χαρακτήρισε το βιβλίο εξόχως ψυχαγωγικό και την ηρωίδα του αξιολύπητη. Το ΒΗΜΑgazino μίλησε με την πρωτοεμφανιζόμενη συγγραφέα (αλλά έμπειρη editorial director και αντιπρόεδρο του οίκου Simon & Schuster στον Καναδά) για τις στιγμές της έμπνευσης, για το ψευδώνυμό της και για τη διαφορετικότητα ως πηγή ενδυνάμωσης.

Ομολογώ πως όταν πρωτοείδα το βιβλίο σας σκέφτηκα πόσο ταιριαστό είναι το επώνυμό σας για μια συγγραφέα, αφού prose σημαίνει πεζός λόγος. Τελικά ήταν πολύ καλό για να είναι αληθινό... «Το πραγματικό μου επώνυμο (σ.σ.: λέγεται Πρόνοβοστ) είναι τόσο δύσκολο που ακόμα κι εγώ η ίδια δυσκολεύομαι να το προφέρω. Δουλεύω εδώ και πολλά

χρόνια στον χώρο των εκδόσεων. Για λόγους ευκολίας, οι συνάδελφοί μου με αποκαλούσαν ανέκαθεν Nita Prose, "hey Prose" μου λένε – έχει εξελιχθεί λίγο σε μόνιμο αστείο αυτό το παρατσούκλι. Έτσι αποφάσισα να το χρησιμοποιήσω και στο προφίλ μου στο Twitter και όταν έγραφα τελικά το βιβλίο μου, ήταν απολύτως αναμενόμενο να το υπογράψω έτσι».

Δουλεύετε πράγματι πολλά χρόνια ως editor βιβλίων. Δεν ήταν δύσκολο να ξεχάσετε την επικριτική φωνή του επιμελητή προκειμένου να μπορέσετε να γράψετε; «Ήταν πάρα πολύ δύσκολο. Φυσικά και ήμουν άπιστευτα αμήχανη την περίοδο που έγραφα το βιβλίο, τόσο πολύ που έγραφα υπό συνθήκες άκρας μυστικότητας. Η οικογένειά μου δεν το ήξερε, ο σύντροφός μου δεν το ήξερε, και φυσικά οι τελευταίοι άνθρωποι στους οποίους θα το έλεγα ήταν οι συνεργάτες μου, διότι αν τελικά αποτύχανα και δεν εκδιδοταν δεν θα μπορούσα να κρυφτώ σε μια γωνιά και να επουλώσω ήσυχα τις πληγές μου. Θα έπρεπε να συνεχίσω να κάνω τη δουλειά μου γνωρίζοντας ότι έκανα μια απόπειρα στη συγγραφή που δεν ήταν αρκετά καλή. Τελείωσα το μυθιστόρημα απολύτως μόνη, χωρίς κανένα feedback και μόνο όταν είχα βρεθεί με ένα ολοκληρωμένο, ικανοποιητικό για εμένα αποτέλεσμα, μπόρεσα να το μοιραστώ και να πω σε όλους ότι αυτό έκανα στα κρυφά κάθε πρωί στις 5».

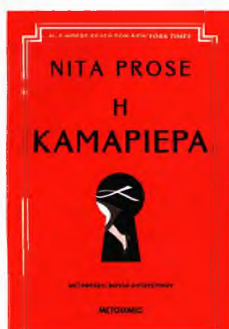
Υπάρχει συγκεκριμένος χώρος που χρησιμοποιείτε για να γράψετε; «Όταν γράφω, είναι σαν να φοράω παρωπίδες, σαν να μην

υπάρχει τίποτε άλλο στον κόσμο εκείνη τη στιγμή. Μπαίνω στη συγγραφική σπηλιά μου, ένα μικρό δωμάτιο στο σπίτι μου, φοράω ένα hoodie, βάζω την κουκούλα και κάθομαι σαν αλόκοπη μάγισσα πάνω από το πληκτρολόγιό μου. Αισθάνομαι μια φοβερή ελευθερία σε αυτόν τον περιορισμένο χώρο, είναι λες και όταν μπουν τα συγκεκριμένα όρια μπορώ πια να ταξιδέψω στο άπειρο. Έχω ανάγκη από αυτή την οριοθέτηση προκειμένου να δημιουργήσω».

Τις στιγμές της έμπνευσης είστε πιο πολύ σε επαφή με τον κόσμο ή με τον εαυτό σας; «Προφανώς και με τα δύο, αφού είμαι κομμάτι του κόσμου. Νομίζω πως οι συγγραφείς έχουμε την ανάγκη να καταγράφουμε μέσω της μυθοπλασίας τον κόσμο προκειμένου να τον κατανοήσουμε, να τον επεξεργαστού-

με. Οποτε έχω την αίσθηση ότι πέτυχα κάτι – ότι μια σκηνή, για παράδειγμα, βγήκε όπως τη φανταζόμουν – νιώθω μια βαθιά ικανοποίηση που λίγα πράγματα μπορούν να σου προσφέρουν, πρόκειται για ένα ήσυχο, μοναχικό αίσθημα ευερέσκειας».

Στις διάφορες πλατφόρμες ανωνυμωτών γίνεται συνεχώς κεντρίση σχετικά με το αν η κεντρική ηρωίδα του βιβλίου σας είναι νευρωτική ή αν βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού. Κατ' αρχάς, πώς σας φαίνεται που υπάρχουν μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου ο καθένας μπορεί να ανεβάσει την κριτική του; «Θα ήθελα αρχικά να ξεκαθαρίσω ότι για εμένα οποιοδήποτε μέσο μπορεί να ωθήσει τελικά τους ανθρώπους στην ανάγνωση ενός βιβλίου, ειδικά τους νέους ανθρώπους, είναι εξ ορισμού χρήσιμο».

«
Όταν γράφω είναι σαν
να φοράω παρωπίδες,
σαν να μην υπάρχει
τίποτε άλλο στον
κόσμο εκείνη τη
στιγμή. Μπαίνω στη
συγγραφική σπηλιά
μου, ένα μικρό
δωμάτιο στο σπίτι μου,
φοράω ένα hoodie,
βάζω την κουκούλα και
κάθομαι σαν αλλόκοτη
μάγισσα πάνω από το
πληκτρολόγιό μου
»

Σχόλια σαν αυτό που σας ανέφερα προηγουμένως σας ενοχλούν;
«Αυτό το βιβλίο εξερευνά, κατά τη γνώμη μου, τι σημαίνει να είσαι ίδιος με τους άλλους αλλά ταυτόχρονα ολότελα διαφορετικός. Ήταν πολύ σημαντικό για εμένα το να μην αποδώσω έναν πολύ συγκεκριμένο χαρακτήρισμό στη Μόλι, έτσι ώστε να αφήσω τους αναγνώστες να ανακαλύψουν οι ίδιοι πόσο ξεχωριστή είναι. Πιστεύω πως αν την είχα κατηγοριοποιήσει από την αρχή, αν της είχα βάλει μια ετικέτα, αν υπογράμμιζα τη διαφορετικότητά της, δεν θα επέτρεπα στους αναγνώστες να ταυτιστούν ελεύθερα μαζί της – και δεν το ήθελα καθόλου αυτό. Προτιμούσα να μοιραστούν αυθόρμητα τις εμπειρίες ακόμα κι αν αυτό θα σήμαινε πως θα ένιωθαν άβολα, θα εκνευρίζονταν ή θα ήθελαν να την πιάσουν από τους ώμους, να την ταρακουνήσουν

και να της πουν “σύνελεθε”. Είμαι πολύ εντάξει με όλες αυτές τις αντιδράσεις. Δεν με πειράζει ούτε όταν μου λένε κάποιοι ότι τη βρήκαν ενοχλητική, γιατί μερικές φορές πράγματι είναι. Το θέμα είναι αν τελικά την αγάπησαν λίγο. Αυτό είναι το πιο σημαντικό».

Οι δικές σας ομοιότητες μαζί της ποιος είναι;

«Είναι πολλές. Είμαι ένας πολύ σχολαστικός άνθρωπος και έχω ανάγκη να υπάρχει μια πνευματική και χωροταξική οργάνωση προκειμένου να μπορώ να δουλέψω και να αισθανθώ δημιουργική. Τρώω το ίδιο πράγμα για πρωινό εδώ και 16 χρόνια και αν σε ένα ταξίδι αναγκαστώ να φάω κάτι άλλο ενοχλούμαι. Η Μόλι είναι κι αυτή έτσι. Έχω ωστόσο βάλει κι άλλο ένα κομμάτι του εαυτού μου χωρίς να το καταλάβω αρχικά. Πριν από

πολλά χρόνια ήμουν δασκάλα σε παιδιά με αναπηρία. Όταν τα συνόδενα έξω στον κόσμο, με σόκαρε η φυσική σκληρότητα με την οποία τούς συμπεριφέρονταν κάποιοι μόνο και μόνο εξαιτίας της διαφορετικότητάς τους. Το πιο εντυπωσιακό όμως ήταν το να βλέπω τους μαθητές μου να αντιδρούν στις προσβολές με ψυχικό σθένος, με χάρη και αξιοπρέπεια. Ποτέ δεν θα ξεχάσω πως σ’ αλήθεια αντιλούσαν μεγάλη δύναμη από ό,τι τους καθιστούσε διαφορετικούς και ήθελα να δώσω αυτή την ποιότητα στην ηρωίδα μου».

Ο Στίβεν Κινγκ εξύμνησε το βιβλίο σας. Πώς σας φάνηκε αυτό;

«Πρόκειται για μια απίστευτη τιμή. Ο Στίβεν Κινγκ δεν είναι μόνο ένας καταπληκτικός συγγραφέας αλλά και ένας μανιμάτι του εαυτού μου χωρίς να το καταλάβω αρχικά. Πριν από

βιβλίο από το εξώφυλλο αλλά από την πλοκή, την ιστορία, τους χαρακτήρες, και μπορεί να αντιληφθεί όλες τις αποχρώσεις ενός κειμένου. Όταν μου έστειλε μήνυμα μια φίλη μου ότι ο Κινγκ έγραψε κάτι πολύ καλό για εμένα, νόμιζα πως μου κάνει πλάκα. Δεν μπορούσα να πιστέψω καν ότι είχε διαβάσει το βιβλίο μου. Του είμαι ευγνώμων για τη γενναιοδωρία του και για το γεγονός ότι δεν είναι καθόλου ονομπ».

Εσείς σε ποιο μυθιστόρημα από όσα διαβάσατε πρόσφατα θα δίνατε ψήφο εμπιστοσύνης;

«Στο “Ενστικτο” της Ασλι Οντρέιν. Η συγγραφέας αντιμετωπίζει με κοφτερή ματιά τη μητρότητα και τη μυθολογία που έχει δημιουργηθεί γύρω από τον δεσμό που ενώνει τις μητέρες με τα παιδιά τους. Εξερευνά κάτι που εικάζουμε ότι οφείλεται

στη φύση και τι συμβαίνει όταν η φύση κάνει λάθος. Είναι ένα βιβλίο εχόχως δυνατό και ευφυές, το οποίο κατορθώνει να συλλάβει μια πτυχή της γυναικείας εμπειρίας που είναι συγκινητική, τρομακτική, αληθινή και πολύ δύσκολο να τη συζητήσουμε. Το ότι η Οντρέιν χρησιμοποιεί τη λογοτεχνία για να μας ωθήσει σε αυτές τις σκέψεις το βρίσκω πολύ θαρραλέο».

«Η καμαριέρα» θα γίνει ταινία. Πόση ανάμειξη θα έχετε στο συγκεκριμένο εγχείρημα;

«Μέχρι τώρα είμαι πολύ αναμειγμένη και αυτό μου προκαλεί ενθουσιασμό. Θα είμαι executive producer, το ίδιο και η Φλόρενς Πιου, η οποία θα πρωταγωνιστεί στο φιλμ, και θα έχω ενεργό ρόλο και στη σεναριακή προσαρμογή. Αנוπομώ για τα επόμενα βήματα αυτής της ιστορίας».